

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΠΑΡΑ ΤΩ, ΑΡΕΙΩ, ΠΑΓΩ,
ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ

Βαθμός Ασφαλείας :

Βαθμός Προτεραιότητας :

Αριθ. Προτ. Γνωμ. 12

Εν Αθήναις τῆ 15 Ἰουλίου 1975

*Σχετῶν φωνητοπύθρα
15-11-75*

Π ρ ο ς

Τό Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης

Γε. Δ/νσιν Σωφρον. Διοικήσεως

Δ/σιν Ποινικῶν καί Σωφρ. ὑποθέσεων

Ε ν τ α ὕ θ α

Ἐπί τοῦ δια τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 39205/
Φ.29 ἐ. . ἐγγράφου σας τεθέντος ἐρωτή-
ματος, ἂν δύναται τό ἄρθρον 25 τοῦ νό-
μου 2051/1952 περί εὐεργετικοῦ ὑπολογι-
σμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας νά τύχη ἐφαρμογῆς
καί ἐπί ἀπολύσεως ἀνηλίκων (ἄρθρον 127
παρ.3 Π.Κ.) πρός συμπλήρωσιν τοῦ ὑπό
τῆς ἀποφάσεως τῆς ἐπιβαλοῦσης τόν ποι-
νικόν σιφρονισμόν καθορισθέντος ἐλαχί-
στου ὁρίου καί ἐν καταφατικῇ περιπτώσει
ἐάν θά δύνατο διά τοῦ τοιούτου εὐεργε-
τικοῦ ὑπολογισμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας, νά
κατέλθῃ ὁ ποινικός σιφρονισμός κάτω τῶν
ἕξ μηνῶν,

ἔχει τήν τιμήν νά γνωρίσω πρός Ὑ-
μᾶς τ' ἀπολύθῃ:

Διὰ τοῦ ἄρθρου 127 παρ.3 τοῦ Π.Κ.
προβλέπεται ἡ δι' ἀποφάσεως τοῦ Τριμε-

μυγ

λοῦς Δικαστηρίου ἀνηλίκων ἀπόλυσις τοῦ καταδικασθέντος εἰς περιορισμόν ἐντός σωφρονιστικοῦ καταστήματος ἀνηλίκου (ἐφήβου ἢ τοῦ ἄγοντος τήν μετεφηβικήν ἡλικίαν, τοῦ εἰσαγομένου εἰς δίκην μετά τήν συμπλήρωσιν τοῦ 17ου ἔτους τῆς ἡλικίας του [ἄρθρον 130 παρ.1 Π.Κ), πρό τῆς λήξεως τοῦ ἀνωτάτου χρονικοῦ ὅρου, οὐχί ὅμως καί πρό τῆς λήξεως τοῦ ἐλαχίστου, τοῦ καθορισθέντος (ἀνωτάτου καί ἐλαχίστου ὅρου) διά τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, διά δέ τοῦ ἄρθρου 129 ἰδίου κώδικος προβλέπεται ἡ δι' ἀποφάσεως τοῦ αὐτοῦ Δικαστηρίου ἀνηλίκων ἀπόλυσις ὑπό ὄρον τοῦ ποινικῶς ὑπευθύνου ἀνηλίκου (ἐφήβου ἢ ἄγοντος τήν μετεφηβικήν ἡλικίαν κατὰ τ' ἀνωτέρω), τοῦ καταδικασθέντος εἰς περιορισμόν εἰς σωφρονιστικόν κατάστημα, πρό τῆς λήξεως τοῦ ἐλαχίστου ὅρου, μετά διαμονήν ὅμως ἐν τῷ καταστήματι τοῦλάχιστον ἕξ μηνῶν, ἐάν δέ ἐπεβλήθη περιορισμός τριῶν ἐτῶν καί ἄνω, μετά διαμονήν τοῦλάχιστον ἑνός ἔτους.

Δοθέντος ὅτι ὁ περιορισμός εἰς σωφρονιστικόν κατάστημα ρητῶς χαρακτηρίζεται ὡς ποινή στερητική τῆς ἐλευθερίας διά τοῦ ἄρθρου 51 Π.Κ. (Α.Π.211/1951 Ὁλομελείας Π.Χ./Α σ.359, Χωραφᾶς "ἰδιόζουσα στερητική τῆς ἐλευθερίας ποινή", Ποινικόν Δίκαιον τόμ.Α' παρ.23 σελ.93 ἔκδοσις 1966, Ζησιιάδης "κυρία ποινή ἰδιότυπος", Ποινικόν Δίκαιον τόμ.Β' ἀριθμ.596, σελ.529, Γαρδίκας Σωφρονιστική σ.114, 610, 636 ἔκδοσις 1955. CONTRA Βουγιούκας τό ἐν Ἑλλάδι ἰσχύον ἐπί ἀνηλίκων οὐσιαστικόν καί δικονομικόν ποινικόν δίκαιον σελ.25 κ.ἐφ.), ὑπό δέ τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ νόμου 2058/52 περί εὐεργετικοῦ ὑπολογισμοῦ ἡμερῶν ἐργασίας τοῦ καταδίκου, οὐδεμίαν ἔνεται διά τούς καταδικασθέντας διάστιξις μεταξύ τῶν ποινῶν τῶν στερητικῶν τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἄρθρου 51 Π.Κ., οὐδέ μεταξύ ἐνηλίκων καί ἀνηλίκων, καταδικασθέντων διά ποινῆς στερητικῆς τῆς ἐλευθερίας, θά πρέπει νά γίνῃ δεκτόν ὅτι δέν στεροῦνται οἱ ἀνήλικοι κατάδικοι τοῦ

εύεργετικοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἡμερῶν ἐργασίας των εἰς τό σωφρονιστικόν κατάστημα. Ἐκ τοῦ ὅτι παρέχεται ἡ εὐχέρεια εἰς τό Δικαστήριον ἀνηλίκων ν' ἀπολύσῃ τόν ἀνήλικον ὑφ' ὄρον καί πρό τῆς συμπληρώσεως τοῦ κατωτάτου ὀρίου, μετά διαμονήν ὅμως εἰς τό κατάστημα τοῦλάχιστον ἕξ μηνῶν, βάσει τοῦ ἄρθρου 129 Π.Κ., δέν ἔπεται ἐξ αὐτοῦ, ὡς φαίνεται νά γεννᾶται εἰς Ἑμᾶς ἡ ἀμφιβολία, ὅτι δέν δύναται νά τύχῃ ἐφαρμογῆς ἡ διάταξις τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ νόμου 2058 καί ἐπί ἀπολύσεως ἀνηλίκων, βάσει τοῦ ἄρθρου 127 παρ.3 Π.Κ., καταδικασθέντων εἰς περιορισμόν εἰς σωφρονιστικόν κατάστημα διότι, διάφοροι εἶναι αἱ προϋποθέσεις, οἱ ὅροι καί τ' ἀποτελέσματα εἰς ἑκατέραν τῶν δύο τούτων περιπτώσεων. (CONTRA Μπουρόπουλος Ἑρμηνεία Π.Κ. τόμ. Α' σελ. 338 σημ. 1, ἐπί τῆ ὅτι τό ἄρθρον τοῦτο προβλέπει εἰδικῶς περί τῶν ἀπολυομένων ὑφ' ὄρον κατὰ τάς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 105 κ. ἐφ. τοῦ Π.Κ.).

Ἐφ' ὅσον ἡ ἐργασία ἀποτελεῖ σπουδαιότατον μέσον ἀγωγῆς πρός ἠθικήν βελτίωσιν τοῦ ἐγκληματίου καί ἀποβλέπει ὄχι μόνον εἰς τήν ὑγιεινήν καί τήν ἠθικήν βελτίωσιν τοῦ καταδίκου, ἀλλά καί εἰς τήν ἐπαγγελματιήν καί τεχνικήν μόρφωσιν αὐτοῦ, ὡς καί εἰς τήν οἰκονομικήν ἀπόδοσιν (ἄρθρ. 12 Ν.Δ. 28- 9/21-10-1925, Γαρδίκας Ἑγκληματολογία τόμ. Γ' σ. 385-386 ἔκδοσις 1965), δι' ὅ ὑπό τοῦ σωφρονιστικοῦ κώδικος (ἀναγκ. νόμ. 125/67) ὀρίζεται ὑποχρεωτική ἡ ἐργασία διά τούς καταδίκους καί προβλέπονται ὑπ' αὐτοῦ βιοτεχνικά ἢ ἀγροτικά σωφρονιστικά καταστήματα δι' ἀνηλίκους (ἄρθρα 55 παρ. 1 καί 18), εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ κατάλληλος σωφρονιστική διαπαιδαγώγησις τοῦ ἀνηλίκου, εἰς ἣν ἀποβλέπει ὁ περιορισμός εἰς τό σωφρονιστικόν κατάστημα (Μπουρόπουλος Ἑρμηνεία Π.Κ. τόμ. Α' σ. 266, Ζησιάκης ἀνωτέρω) ἐπιτυγχάνεται πληρέστερον διά τῆς ἐργασίας αὐτοῦ εἰς τό σωφρονιστικόν κατάστημα, θά ἦτο δέ καταδήλως ἄνισος ἡ μεταχείρισις τοῦ ἀνηλίκου καταδίκου, ἔναντι τοῦ ἐνηλίκου τοιούτου, εἴαν ἡ ἐργασία του δέν ὑπελογίζετο εὐεργητικῶς, εἰς τόν ὅρον τῆς παραμονῆς του εἰς τό

μ

σωφρονιστικόν κατάστημα.

Τήν τοιαύτην ἄνισον μεταχειρίσιν ρητῶς ἐπισημαίνει ὁ νομοθέτης τοῦ νόμου 3315/55 περί συμπληρώσεως τῶν περί Δικαστηρίων ἀνηλίκων καί μεταχειρίσεως ἀνηλίκων κειμένων διατάξεων, ρητῶς ἀναγράφων εἰς τήν εἰσηγητικήν ἐκθεσιν αὐτοῦ ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς:

" Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 ἐξασφαλίζεται ἴση μεταχειρίσις μεταξύ τῶν εἰς τὰ σωφρονιστήρια καί τῶν εἰς τὰς σχολάς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος ἐργαζομένων ἀνηλίκων. Διὰ τοῦ νόμου 1616/50 ἐπετράπη ἡ ἐκ τοῦ σωφρονιστηρίου παραπεμπή εἰς τὰς σχολάς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος ἀνηλίκων, πρὸς ἐπαγγελματικήν καί ἠθικήν διαπαιδαγώγησιν. Οἱ οὕτω παραπεμπόμενοι ἀνήλικοι, ἐνῶ ἐν τοῖς σωφρονιστηρίοις ἐργαζόμενοι ἔχουσι τὴν δυνατότητα εὐεργετικοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἡμερῶν ἐργασίας των διὰ τὴν συντόμευσιν τοῦ χρόνου τῆς ποινῆς των καί τὴν ἀπόλυσίν των ὑπὸ ὄρον, στεροῦνται τῆς τοιαύτης δυνατότητος εὐεργετικοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἡμερῶν ἐργασίας των, καθ' ὃν χρόνον παραμένουσιν εἰς τὰς ἐν λόγῳ σχολάς. Περὶ τῆς ἄρσεως τῆς ἀνίσου ταύτης μεταχειρίσεως προνοεῖ τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νομοσχεδίου."

Σαφῶς ἐκ τῆς εἰσηγητικῆς ταύτης ἐκθέσεως προκύπτει ὅτι ὁ νομοθέτης τῶν περί ἀνηλίκων διατάξεων θεωρεῖ δεδομένον ἐκ τῶν κειμένων διατάξεων τὸν ὑπὲρ τῶν ἀνηλίκων εὐεργετικὸν ὑπολογισμὸν τῶν ἡμερῶν ἐργασίας. Οὐ δυνατὸν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ὁ εὐεργετικὸς ὑπολογισμὸς ἐφαρμόζεται μόνον προκειμένου περί ἀνηλίκων παραπεμπομένων εἰς τὰς πρακτικὰς, γεωργικὰς καί τεχνικὰς σχολὰς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος, βάσει τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὡς ἄνω νόμου 3315, διότι καταφῶρις τότε θά καθιεροῦται ἄνισος μεταχειρίσις μετὰ ἀνηλίκων καταδίκων, κρατουμένων εἰς τὰς ἀνωτέρω σχολὰς τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος καί ἀνηλίκων καταδίκων, κρατουμένων εἰς σωφρονιστικὰ καταστήματα.

Ἐκ τοῦ ὅτι ὁ περιορισμὸς εἰς σωφρονιστικὸν κατάστημα εἶναι ἰδιάζουσα στερητικὴ τῆς ἐλευθερίας ποινή, δι' ὃ δέν ἐπι-

2/15

τάξεως ταύτης επιτακτικῆς καὶ ἀπαρρηγόρευτης, δὲν ἀποκλείεται ἡ συμπλήρωσις αὕτη νὰ ὑπολογισθῇ ὀχιμόνον πραγματικῶς, ἀλλὰ καὶ πλασματικῶς, βάσει ἐτέρας εἰδικῆς διατάξεως νόμου (τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ νόμου 2058). Ὅπως εἶναι δυνατὴ ἡ ἀπόλυσις ὑφ' ὄρον τοῦ ἀνηλικίου πρὸ τῆς λήξεως τοῦ καθορισθέντος κατωτάτου ὁρίου παραμονῆς του εἰς τὸ σωφρονιστικὸν κατάστημα, βάσει τοῦ ἄρθρου 129 Π.Κ., οὕτω εἶναι δυνατὴ ἡ ἀπόλυσις τοῦ ἀνηλικίου βάσει τοῦ ἄρθρου 127 παρ.3 Π.Κ. πρὸ τῆς λήξεως τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου, δι' ὑπολογισμοῦ, κατ' ἐφαρμογὴν τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ νόμου 2058, τῶν ἡμερῶν ἐργασίας του ἐν τῷ καταστήματι, πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου τῆς εἰς τὸ κατάστημα παραμονῆς του.

Ὁ καθορισμὸς τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἡμερῶν ἐργασίας καὶ ὁ εὐεργετικὸς ὑπολογισμὸς αὐτῶν δύναται νὰ γίνῃ ὑπὸ ἐπιτροπῆς συγκροτουμένης, κατ' ἀνάλογον ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῶν παραγράφων 2 καὶ 3 τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου 3315/55, ἐφαρμοζομένων κατὰ τὰ λοιπὰ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ νόμου 2058, ἡ δὲ ἀπόλυσις τοῦ ἀνηλικίου θά δευταχθῆ ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Τριμελοῦς Δικαστηρίου ἀνηλικίων δικόμι, λαμβανομένου ὑπ' ὄφιν ὅτι ἡ σωφρονιστικὴ μεταχείρισις τῶν ἀνηλικίων τελεῖ ὑπὸ ἰδιάζον καθεστῶς, ~~κατὰ τὸν σκοπὸν τοῦ ἐλαχίστου ὁρίου ἀποβλέπει~~ λόγῳ τοῦ σκοποῦ εἰς ὃν ἀποβλέπει ὁ περιορισμὸς ἐντὸς σωφρονιστικοῦ καταστήματος, κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 127 παρ.1 Π.Κ., ὁ σκοπὸς δ' οὗτος εἶναι ἡ ἀποτροπὴ τοῦ ἀνηλικίου ἀπὸ τῆς τελέσεως νέων ἐγκλημάτων (Μπουροπούλου Ἑρμηνεία Π.Κ. τόμ.Α' σελ. 324 καὶ 334), μόνον τὸ Δικαστήριον ἀνηλικίων εἶναι ἀρμόδιον νὰ κρίνῃ, κατὰ τὴν διάταξιν τοῦ ἄρθρου 127 παρ.3 Π.Κ. ἐάν ἐπετεύχθῃ ὁ ἀνωτέρω σκοπός, καὶ ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄφιν του τὴν ἔκθεσιν τοῦ οἰκείου Ἐπιμελητοῦ ἀνηλικίων, τοῦ ἐνεργοῦντος τὴν περὶ προσωπικότητος τοῦ ἐφήβου κοινωνικὴν ἔρευναν, βάσει τοῦ ἄρθρου 6 παρ.4 ἐδάφ.β' τοῦ Β.Δ.31 Ἰουλίου 1959 περὶ ὀργανώσεως ὑπηρεσίας Ἐπιμελητῶν ἀνηλικίων (Μπουρόπουλος ἐνθ' ἀνωτέρω σελ.336),

1

δυνάμενον να μή διατάξη τήν απόλυσιν του άνηλικου εάν κρίνη ότι δέν έπετεύχθη ό ως άνω σκοπός του περιορισμού του εις τό σωφρονιστικόν κατάστημα. Είς τήν κρίσιν του ~~αυτή~~ ταύτην θ' άσκήση επίδρασιν και ή απόφασις της κατά τ' άνωτέρω αρμοδίας Έπιτροπής ευεργετικοϋ υπολογισμού τών ήμερών εργασίας διότι, εάν ή Έπιτροπή αποφασίση τόν μή ευεργετικόν υπολογισμόν συντελεσθεισών ήμερών εργασίας, έν όλψ ή έν μέρει λόγω πειθαρχικής τιμωρίας του έφηβου, ή ανακαλέση προγενεστέραν απόφασίν της περί τούτου ευεργετικοϋ υπολογισμού, εις ήν περίπτωσιν ό ανήλικος υποπέσει εις τι τών έν τή παραγράφω 2 του άνωτέρω άρθρου 25 αναγραφομένων παραπτωμάτων (βιαιοπραγία κατά υπαλλήλου του καταστήματος κ.τ.λ.) είναι πρόδηλον ότι όχι μόνον δέν θα υπάρξη περίπτωσις ευεργετικοϋ υπολογισμού ήμερών εργασίας του άνηλικου, αλλά και ότι δέν έπετεύχθη ό σκοπός της άποτροπής του άνηλικου από της τελέσεως νέων έγκλημάτων και έπομένως τό Δικαστήριο δέν θα επιτρέψη τήν απόλυσίν του και εάν συνεπλήρωσε πραγματι τό ελάχιστον όριον του περιορισμού του, ένψ έξ αντιθέτου εάν δέν συντρέξη περίπτωσις τ.ς τών άνωτέρω, τό Δικαστήριο τών άνηλικών θα διατάξη τήν απόλυσιν του άνηλικου, κρίναν, μετά παραμονήν όμως του άνηλικου εις τό σωφρονιστικόν κατάστημα τουλάχιστον 6 μηνών, ως κατωτέρω ρηθήσεται, ότι συνεπληρώθη διά του ευεργετικοϋ υπολογισμού τών ήμερών εργασίας του άνηλικου τό διά της αποφάσεως όρισθέν ελάχιστον (ή ανώτατον) όριον παραμονής του εις τό σωφρονιστικόν κατάστημα.

Έπί του δευτέρου έρωτήματος Έμψ φρονώ ότι ευεργετικός υπολογισμός τών ήμερών εργασίας του άνηλικου θα λάβη χώραν μετά συμπλήρωσιν παραμονής του έφηβου εις τό σωφρονιστικόν κατάστημα τουλάχιστον έξ μηνών, ουδέποτε δέ πρό της συμπληρώσεως εξαμήνου διότι, τό ελάχιστον τούτο όριον τών έξ μηνών παραμονής του άνηλικου εις τό σωφρονιστικόν κατάστημα, όρίζεται διά του άρθρου 54 Π.Κ., ως τό κατώτατον χρονικόν όριον σωφρονισμού του

ἀνηλίκου διὰ τοῦ περιορισμοῦ του εἰς σωφρονιστικὸν κατάστημα,
μὴ προβλεπομένης τῆς μειώσεως αὐτοῦ δι' οἰονδήποτε λόγον, δι' ὅ-
ως βασική προϋπόθεσις τῆς ὑφ' ὄρον ἀπολύσεως τοῦ ἀνηλίκου καθο-
ρίζεται ἡ παραμονή αὐτοῦ ἐν τῷ καιροστήματι τοῦλάχιστον ἐπὶ 6
μῆνας.-

Μετά τιμῆς

Ὁ Ἀντεισαγγελεὺς

Χρ. Ν. Μουστάκης

Χρῖστος Μουστάκης